



# Pk-yritysbarometri, kevät 2016

Alueraportti, Kainuu



## Esipuhe

---

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään koko pk-sektorin näkökulmasta ja myös päätoimialoittain teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna. Alueraporteissa kehitystä verrataan erityisesti kyseisen alueen yritysten ja koko maan välillä.

Kevään 2016 Pk-yritysbarometri perustuu 6004 pk-yrityksen edustajan vastauksiin. Se kuvaa siten kattavasti suomalaisten pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkymiin vaikuttavista tekijöistä.

Tässä raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia, kasvua ja uudistumista, kansainvälistymistä, työllistämisen esteitä ja sopeuttamista sekä rahoitusta. Ajankohtaisilla kysymyksillä on tällä kertaa selvitetty digitaalisuutta liiketoiminnassa.

# Tiivistelmä

---

## Suhdannenäkymät

Suomen pk-yritysten odotukset lähiajan suhdannenäkymistä ovat jatkuneet positiivisina syksystä 2015. Koko maan pk-yrityksistä 32 % arvioi suhdanteiden paranevan ja 16 % huononevan. Saldoluku on nyt +15 kun se edellisellä mittauskierröksellä oli +9. Myös Kainuun alueen suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on noussut syksystä 2015 (+7 => +20).

Kainuun alueen suhdannenäkymät henkilökunnan määrän suhteen ovat myös kohentuneet syksystä 2015. 22 % alueen pk-yritysten edustajista arvioi henkilökunnan määrän olevan vuoden kuluttua tämän hetkistä suurempi ja 15 % arvioi henkilökunnan määrän olevan pienempi, saldoluvuksi muodostuu +7 (syksyllä 2015+3). Koko maassa työllisyysnäköymät ovat myös positiivisemmat kuin syksyllä saldoluvin ollessa nyt +9 (syksyllä 2015 +4).

## Kasvuhakuisuus ja uusiutuminen

Koko maan pk-yrityksissä on mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä sekä asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä lähes yhtä paljon (36 % ja 34 %). Yritystoiminnan loppumista ennakoii 3 % pk-yrityksistä. Kainuun alueella suurin ryhmä muodostuu kasvua mahdollisuuksien mukaan hakevista pk-yrityksistä (42 %). Asemansa säilyttämään pyrkiviä yrityksiä on hieman vähemmän (29 %). Yritystoiminnan loppumista alueella ennakoii 5 % vastaajista. Investoinnit ja henkilöstön koulutus ovat koko maan ja Kainuun pk-yrityksissä eniten käytettyjä uusiutumiseen liittyviä toimia.

## Työllistämisen esteet ja sopeuttaminen

Työn sivukulut ja kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus ovat koko maassa ja alueella suurimmat työllistämisen esteet. Koko maan ja Kainuun alueen pk-yrityksistä noin joka kolmannella ei ole tarvetta työllistää. Kainuun pk-yrityksistä hieman koko maata useampi, joka kolmas on jo sopeuttanut toimintaansa ja sopeuttamista suunnittelevia on alueella hieman koko maata vähemmän, 6 %. Työaikajärjestelyt ja lomautukset ovat yleisimmät toteutetut tai harkinnassa olevat sopeutustoimet. Kainuussa lomautuksia on toteutettu tai suunnitellaan koko maata selvästi enemmän.

## Kansainvälistyminen ja digitaalisuus liiketoiminnassa

Joka viidennellä koko maan ja joka neljännellä Kainuun pk-yrityksistä on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla. Koko maan pk-yrityksissä suoraa vientiä on näistä kolmella viidestä. Pk-yritykset koko maassa ja myös Kainuun alueella hyödyntävät tai käyttävät digitaalisista työkaluista ja palveluista eniten yrityksen omia kotisivuja ja sosiaalista mediaa.

# Sisällys

ESIPUHE.....	2
TIIVISTELMÄ.....	3
SISÄLLYS.....	4
1. JOHDANTO.....	5
1.1 Barometri.....	5
1.2 Aineisto.....	6
2. YRITYSTEN OSUUDET TOIMIALOILLA.....	7
3. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS.....	8
4. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT.....	9
5. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS JA UUSIUTUMINEN.....	12
6. PK-YRITYSTEN KANSAINVÄLISTYMINEN.....	14
7. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN ESTEET.....	16
8. PK-YRITYSTEN SOPEUTTAMISTOIMENPITEET.....	17
9. PK-YRITYSTEN RAHOITUS.....	18
10. DIGITAALISUUS LIIKETOIMINNASSA.....	21
11. KOTOUTTAMINEN.....	23
SUOMEN YRITTÄJIEN JA ALUEJÄRJESTÖJEN YHTEYSTIEDOT.....	24
FINNVERA OYJ:N JA TOIMIPISTEIDEN YHTEYSTIEDOT.....	25
TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA ELY-KESKUSTEN YHTEYSTIEDOT.....	26

## Suomen Yrittäjät: Pk-yritysbarometri, kevät 2016, alueraportti

### Julkaisija

Suomen Yrittäjät  
PL 999, 00100 HELSINKI  
puhelin 09 229 221  
toimisto@yrittajat.fi  
www.yrittajat.fi



# Pk-yritysbarometri, kevät 2016

## Alueraportti, Kainuu

### 1. JOHDANTO

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

#### 1.1 Barometri

Pk-yritysbarometrissä on selvitetty suomalaisten pk-yritysten mielikuvia yleisestä suhdannekehityksestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Lisäksi on tiedusteltu muun muassa yrityksen kasvuun, kansainvälistymiseen ja rahoitukseen liittyvistä tekijöistä.

Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2010, Taloustutkimuksen väliaikaista markkinointirekisteriä sekä Suomen Yrittäjien jäsenrekisteriä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, kokoluokka ja sijainti.

Vastaajajoukon muodostaa 6004 kohderyhmän vaatimukset täyttävää pk-yrityksen edustajaa. Tiedonkeruumenetelmänä on käytetty internetkyselyä. Vastaajat kutsuttiin kyselyyn sähköpostitse tai puhelimitse joulukuun 2015 ja tammikuun 2016 välisenä aikana. Seuraavalla sivulla on esitetty taustatietoja alueen vastaajista. Tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy Suomen Yrittäjien, Finnvera Oyj:n sekä työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Taloustutkimus Oy:ssä tutkimusjohtaja Pasi Huovinen ja tutkimuspäällikkö Jyrki Kärpänoja. Suomen Yrittäjissä tutkimusprojektista on vastannut ekonomisti Petri Malinen, Finnvera Oyj:ssä viestintäjohtaja Tarja Svartström sekä työ- ja elinkeinoministeriössä kehittämispäällikkö Esa Tikkanen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti Suomen Yrittäjien mukaista aluejakoa. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla maakuntajaosta on poikettu (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja muu Uusimaa).
- 2) Lisäksi tutkimusaineistosta tehdään raportit Hämeen, Kaakkois-Suomen, Pohjanmaan ja Uudenmaan ELY-alueille sekä Keski-Pohjanmaan Yrittäjien alueelle. Lisäksi uusina alueina vuonna 2011 mukaan tulivat Espoo ja Vantaa.
- 3) Helsingin, Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan aikasarjoissa ja kuvioissa olevat luvut ovat vuoden 1999 syksyyn asti koko Uudenmaan alueen lukuja. Pohjanmaan raportissa luvut ovat vuoden 2006 syksyyn asti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan rannikon yhteisiä lukuja.
- 4) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta. Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39,4 %, huononee 8,6 % saldoluku = + 30,8 % -31 % HUOM. kaikissa laskelmissa käytetään tarkkoja, pyöristämättömiä lukuja, vaikka raportissa luvut esitetään kokonaisina ilman desimaaleja.

## 1.2 Aineisto

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista Kainuun alueen yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoä käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

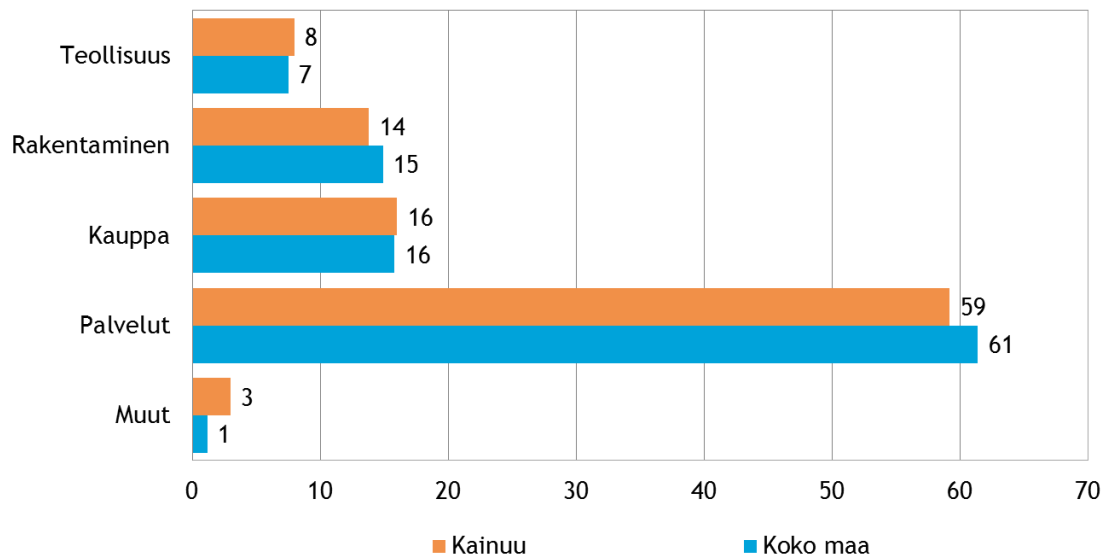
**Taulukko 1. Taustatietoja alueelta haastatelluista yrityksistä**

		n=	%
Alue	Kainuu	62	100
Päätoimiala	Teollisuus	10	16
	Rakentaminen	6	10
	Kauppa	9	15
	Palvelut	37	60
Liikevaihto vuonna 2015	alle 0,2 miljoonaa euroa	25	40
	0,2-0,49 miljoonaa euroa	12	19
	0,5 - 0,99 miljoonaa euroa	11	18
	1,0-1,49 miljoonaa euroa	2	3
	1,5-1,99 miljoonaa euroa	3	5
	2,0-4,99 miljoonaa euroa	4	6
	5 miljoonaa euroa tai yli	5	8
Yrityksen kasvuhakuisuus	Voimakkaasti kasvuhakuiset	7	11
	Kasvuhakuiset	25	40
	Asemansa säilyttäjät	18	29
	Ei kasvutavoitteita	9	15
	Toimintansa lopettavat	3	5
Yrityksellä vientitoimintaa	Kyllä	16	29
	Ei	40	71
Yrityksen perustamisvuosi	Ennen 1990	13	21
	1990-1999	8	13
	2000-2009	20	32
	2010-	21	34

## 2. YRITYSTEN OSUUDET TOIMIALOILLA

Suomessa oli 266 909 yritystä [1] vuonna 2012. Näistä yrityksistä noin 2927 toimi Kainuun alueella. Koko maassa palvelualan yrityksiä oli noin 61 %, kaupan 16 %, rakentamisen 15 % ja teollisuudenalan yrityksiä 7 %. Kainuun alueella oli näihin toimialoihin kuuluvia yrityksiä lähes saman verran kuin koko maassa.

Kuva 1. Yritysten osuudet eri toimialoilla, %



1. Lähde: Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisteri, pl. toimiala A. maa-, metsä- ja kalatalous

### 3. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS

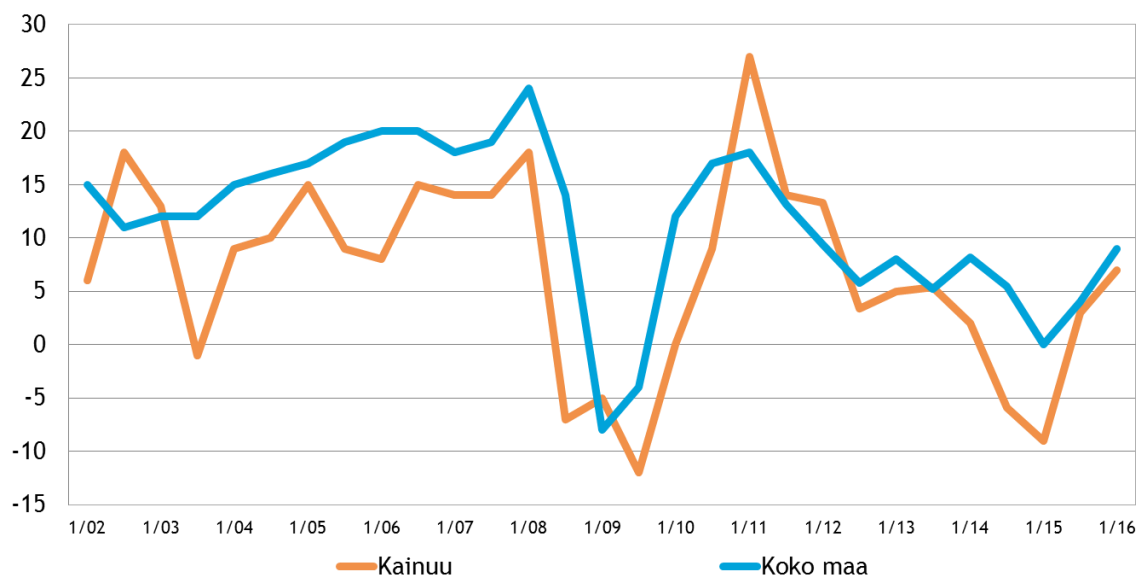
Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun [2] mukaan koko maan työllisten määrä oli 2 402 000 henkeä marraskuussa 2015. Lukema on 20 000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin vastaavana ajankohtana. Palkansaajia oli saman verran ja yrittäjä hieman vähemmän kuin aiemmin. Koko maan työttömyysaste oli 8,2 % [2] marraskuussa 2015 eli saman verran kuin vuotta aiemmin. Kainuun alueella työskenteli vuoden 2015 neljän neljänneksellä yhteensä 29 000 henkilöä [3] työttömyysasteen ollessa 15 % [4]. Työttömyysaste on laskenut alueella -2,6 prosenttiyksikköä vuoden 2014 vastaavaan ajankohtaan verrattuna [4].

**Taulukko 2. Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua, %**

	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Kainuu	22	63	15	7
Koko maa	18	72	10	9

Pk-yritysbarometrin vastaajista 18 % arvioi henkilökunnan määrän kasvavan seuraavan vuoden kuluttua ja joka kymmenes arvioi henkilökunnan määrän pienentyvän. Saldoluksi muodostuu +9. Kainuun alueella saldoluku on kaksi prosenttiyksikköä pienempi, +7. Alueella odotukset ovat siten henkilökunnan määrän osalta lähes vastaavat kuin koko maassa ja hieman positiivisemmat kuin viime syksynä (saldoluku +3).

**Kuva 2. Henkilökunnan määrän muutosodotukset seuraavan vuoden aikana, saldo-luku (%)**



2. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2016, tammikuu

3. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2016, liitetaulukko 31. Työlliset maakunnittain

4. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2016, liitetaulukko 43. Työttömyysaste maakunnittain



## 4. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT

Pk-yritysten suhdannenäkymiä kuvaavan saldoluvun (+15) kehitys on jatkunut positiivisena syksystä 2015. Noin puolet (52 %) koko maan pk-yrityksistä arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan lähimmän vuoden aikana. Koko maan pk-yrityksistä kolmasosa (32 %) arvioi suhdanteiden paranevan ja 16 % huononevan. Kainuun alueen suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on noussut syksystä 2015 selvästi, 13 prosenttiyksikköä, ollen nyt +20. Ennallaan suhdanteiden arvioi pysyvän pienempi määrä kuin viime syksynä eli 46 % alueen pk-yrityksistä.

**Taulukko 3. Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana, %**

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
Kainuu	37	46	17	20
Koko maa	32	52	16	15

**Kuva 3. Yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana, saldoluku (%)**



Taulukko 4. Pk-yritysten odotukset tutkimuksen eri osa-alueiden kehityksestä seuraavan vuoden kuluttua, %

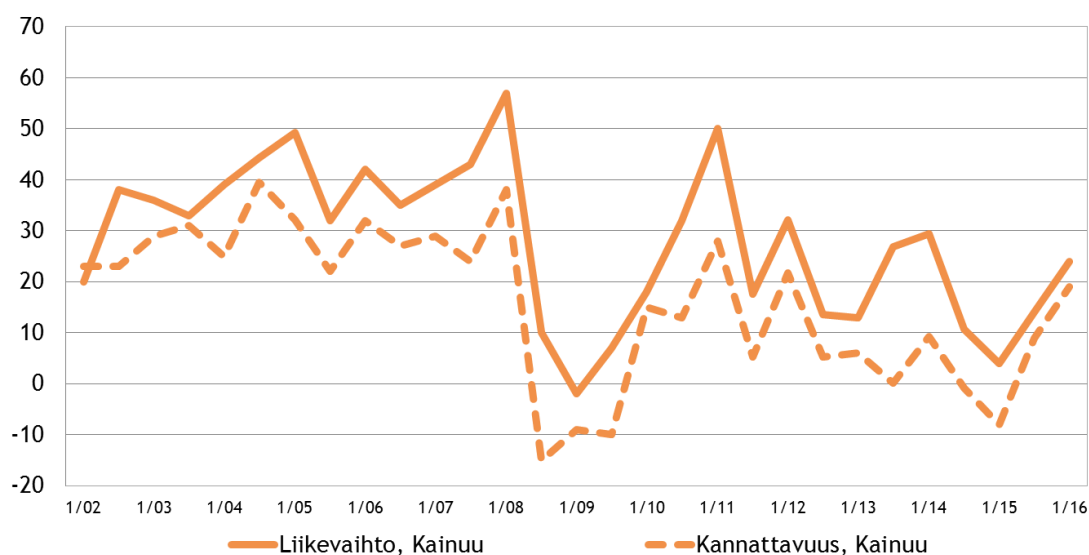
	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
<b>Liikevaihto</b>				
Kainuu	44	36	20	24
Koko maa	44	39	16	28
<b>Investointien arvo</b>				
Kainuu	8	60	31	-23
Koko maa	18	56	26	-7
<b>Viennin arvo</b>				
Kainuu	20	52	28	-8
Koko maa	16	70	14	2
<b>Tuonnin arvo</b>				
Kainuu	11	57	32	-20
Koko maa	13	73	14	-1
<b>Palkkakustannukset henkilöä kohden</b>				
Kainuu	40	52	8	31
Koko maa	34	58	8	25
<b>Materiaalien hinnat</b>				
Kainuu	31	62	8	23
Koko maa	37	57	6	32
<b>Lopputuotteiden tai palveluiden hinnat</b>				
Kainuu	36	58	5	31
Koko maa	32	60	7	25
<b>Kannattavuus</b>				
Kainuu	34	50	16	19
Koko maa	32	46	21	11
<b>Vakavaraisuus</b>				
Kainuu	38	47	15	22
Koko maa	31	55	13	18
<b>Innovaatiot, tuotannon tai tuotteiden kehitys</b>				
Kainuu	30	55	14	16
Koko maa	31	58	11	21
<b>Tilausten määrä</b>				
Kainuu	41	43	17	24
Koko maa	40	43	17	23
<b>Kapasiteetin käyttöaste</b>				
Kainuu	37	32	31	6
Koko maa	39	46	15	25

Eri osatekijöiden suhdanteita arvioitaessa materiaalien hintojen nousuun uskotaan koko maassa saldoluvun (+32) perusteella yleisimmin. Myös palkkakustannusten, lopputuotteiden tai palvelujen hintojen nousuun sekä liikevaihdon kasvuun uskovia on selvästi enemmän kuin niiden laskuun uskovia. Investointien arvon uskotaan vielä laskevan ensi vuonna (saldoluku -7), mutta kuitenkin hieman maltillisemmin kuin viime syksynä (saldoluku-13).

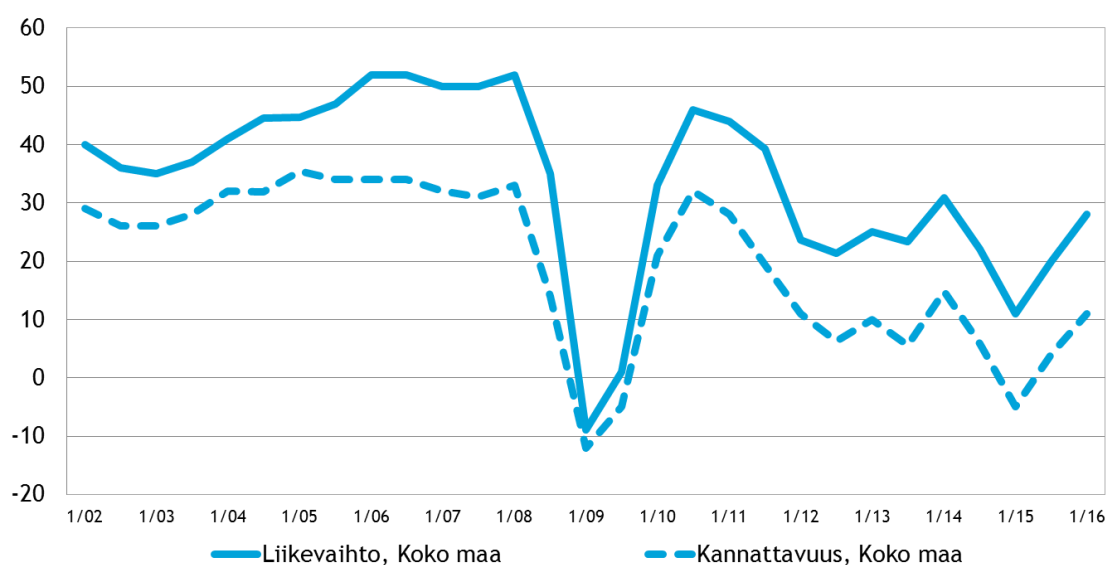
Kainuun alueen pk-yrityksissä uskotaan saldoluvun perusteella vahvimmin palkkakustannusten sekä lopputuotteiden tai palvelujen hintojen nousuun saldoluvun ollessa molemmissa +31. Liikevaihdon ja kannattavuuden kohenemiseen uskovia on alueella nyt selvästi enemmän kuin syksyllä 2015.

Kuvassa 4 on esitetty pk-yritysten liikevaihdon ja kannattavuuden suhdannenäkymien kehittyminen alueella ja kuvassa 5 koko maassa.

**Kuva 4. Alueen suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)**



**Kuva 5. Koko maan suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)**



## 5. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS JA UUSIUTUMINEN

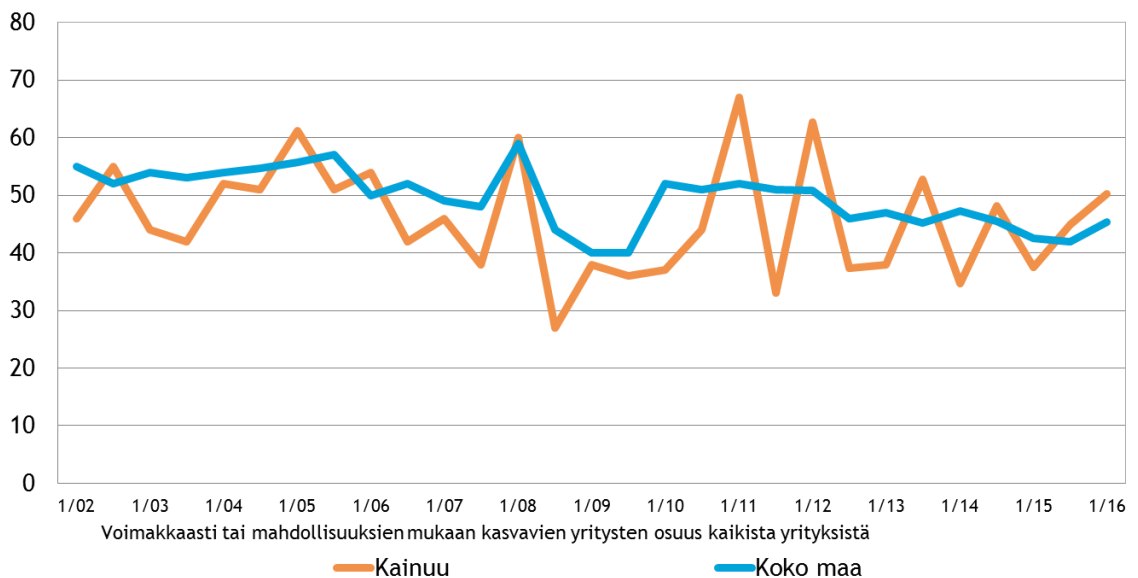
Taulukko 5. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, %

	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintansa lopettavat
Kainuu	8	42	29	16	5
Koko maa	9	36	34	18	3

Koko maan pk-yrityksissä on eniten ja lähes saman verran mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä sekä asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä (36 % ja 34 %). Yritystoiminnan loppumista ennakoi 3 % pk-yrityksistä. Kainuun alueella suurin ryhmä muodostuu kasvua mahdollisuuksien mukaan hakevista pk-yrityksistä (42 %). Asemansa säilyttämään pyrkiviä yrityksiä on vähemmän (29 %). Yritystoiminnan loppumista alueella ennakoi 5 % vastaajista, mikä on 4 prosenttiyksikköä enemmän kuin viime syksynä.

Koko maassa ja alueella voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten yhteenlasketut osuudet on hieman suuremmat kuin viime syksynä.

Kuva 6. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, %



Investoinnit ja henkilöstön koulutus ovat koko maan ja Kainuun alueen pk-yrityksissä eniten käytettyjä uusiutumiseen liittyviä toimia.

**Taulukko 6. Pk-yritysten tekemät uusiutumistoimet viimeisten 12 kk:n aikana, % \*/**

	Kainuu	Koko maa
Investoinnit	65	77
Uuden henkilöstön palkkaaminen	35	35
Henkilöstön koulutus	50	56
Uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen	41	38
Laajentuminen uusille markkinoille	26	27
Uusien teknologioiden käyttöönotto	18	24
Uusien liiketoimintamallien käyttöönotto	29	24
Toiminnan laajentaminen uusille toimialoille	18	18

\*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

## 6. PK-YRITYSTEN KANSAINVÄLISTYMINEN

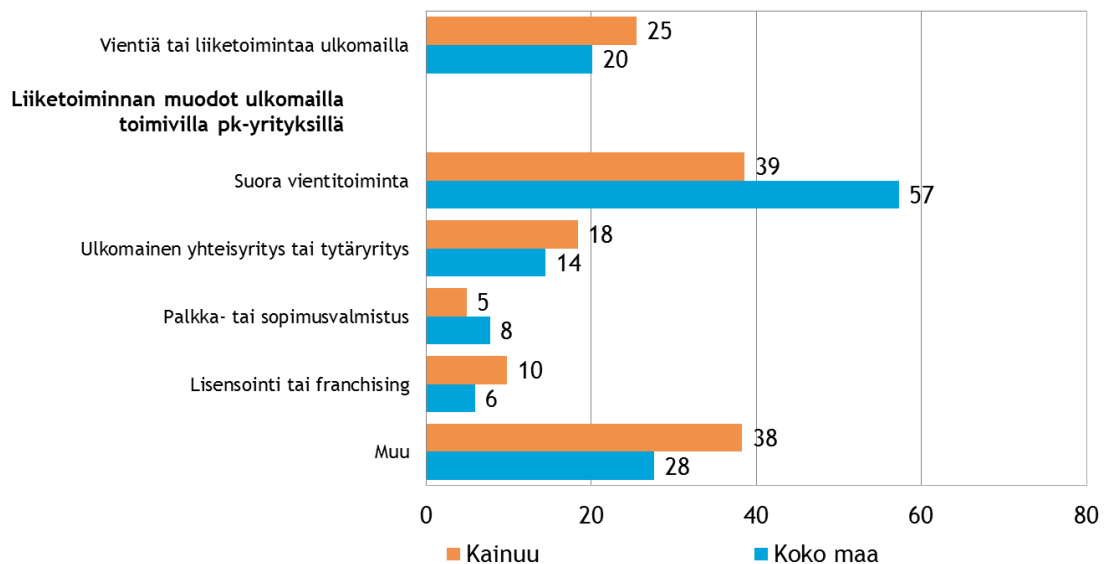
**Taulukko 7. Tuontiyritysten osuus, % pk-yrityksistä**

Koko maan pk-yrityksistä vajaalla viidesosalla ja Kainuun alueella joka kymmenennellä on suoraa tuontitoimintaa.

	Kainuu	Koko maa
Suoraa tuontitoimintaa	9	17

Joka viidennellä koko maan ja joka neljännellä Kainuun pk-yrityksistä on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla. Koko maan pk-yrityksissä suoraa vientiä on näistä kolmella viidestä ja alueen toimijoista neljällä viidestä. Kainuun alueella vastaajamäärä jäi melko pieneksi ja tämä on huomioitava tulosten tulkinnassa kuvissa 7 ja 8.

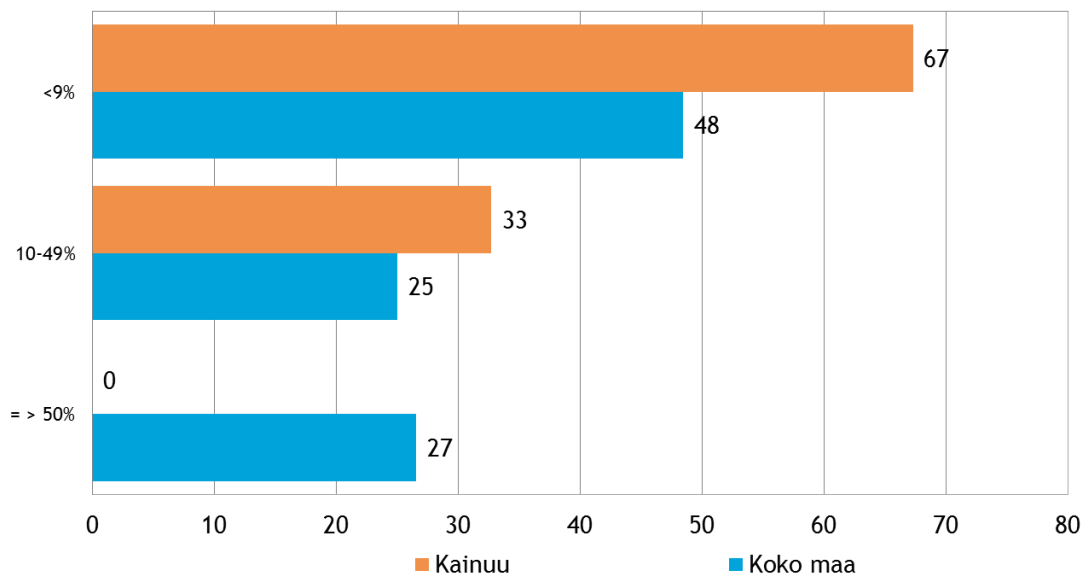
**Kuva 7. Pk-yritysten toiminta ulkomailla, % yrityksistä**



\* / Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

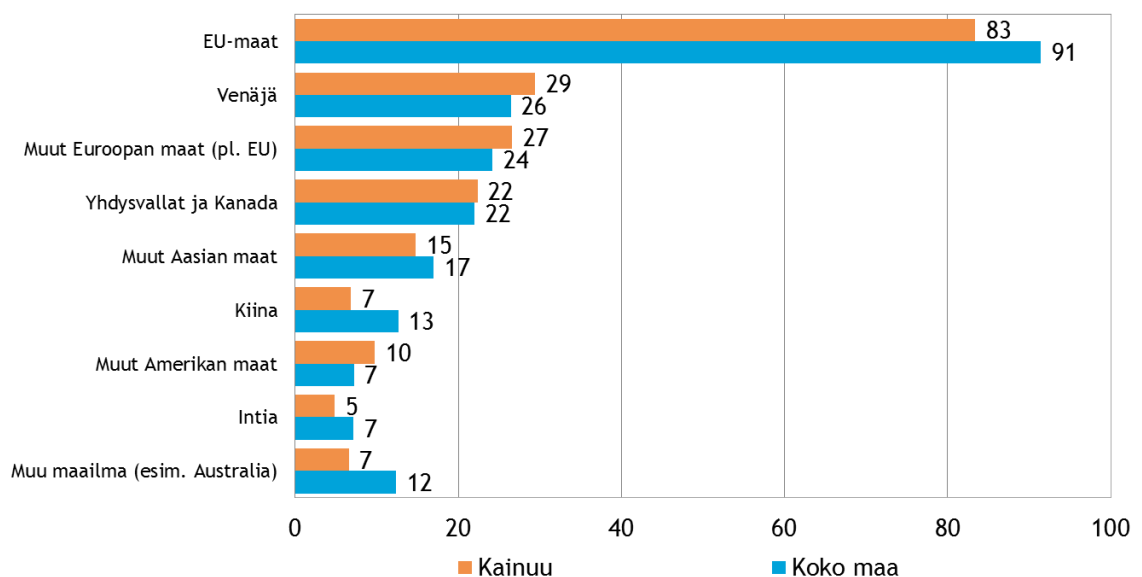
Noin puolella koko maan suoraa vientitoimintaa harjoittavista pk-yrityksistä viennin osuus kokonaisliikevaihdosta on alle 9 %.

**Kuva 8. Viennin osuus suoraa vientitoimintaa harjoittavien yritysten kokonaisliikevaihdosta vuonna 2015, % yrityksistä**



EU-maat on Suomen pk-yritysten selvästi yleisin markkina-alue ulkomailla. Kainuun alueella vastaajamäärät jäivät pieniksi ja tämä on huomioitava tulosten tulkinnessa.

**Kuva 9. Yritysten markkina-alueet ulkomailla, % yrityksistä, joilla on toimintaa ulkomailla**

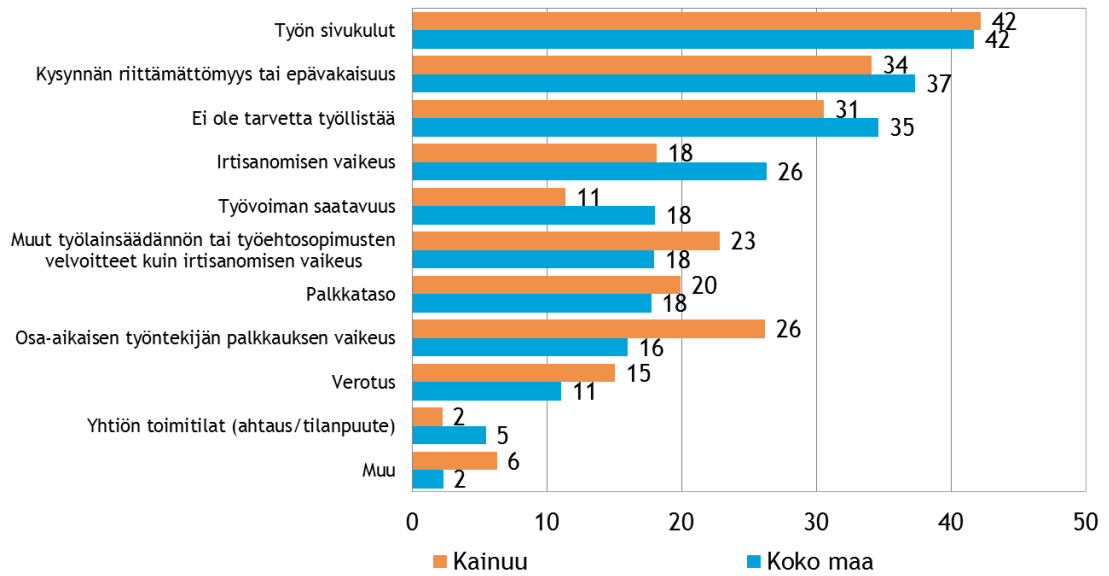


\*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

## 7. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN ESTEET

Koko maan ja Kainuun alueen pk-yrityksistä noin kolmasosalla ei ole tarvetta työllistää. Työn sivukulut ja kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus nousevat koko maassa ja alueella suurimmiksi työllistämisen esteiksi. Kainuussa irtisanomisen vaikeus ja työvoiman saatavuus koetaan vähemmän merkittävinä työllistämisen esteinä kuin koko maan pk-yrityksissä. Toisaalta osa-aikaisen työntekijän palkkauksen vaikeus koetaan alueella koko maata merkittävämpänä esteenä työllistämiselle.

**Kuva 10. Yrityksen merkittävin työllistämisen este, %**





## 8. PK-YRITYSTEN SOPEUTTAMISTOIMENPITEET

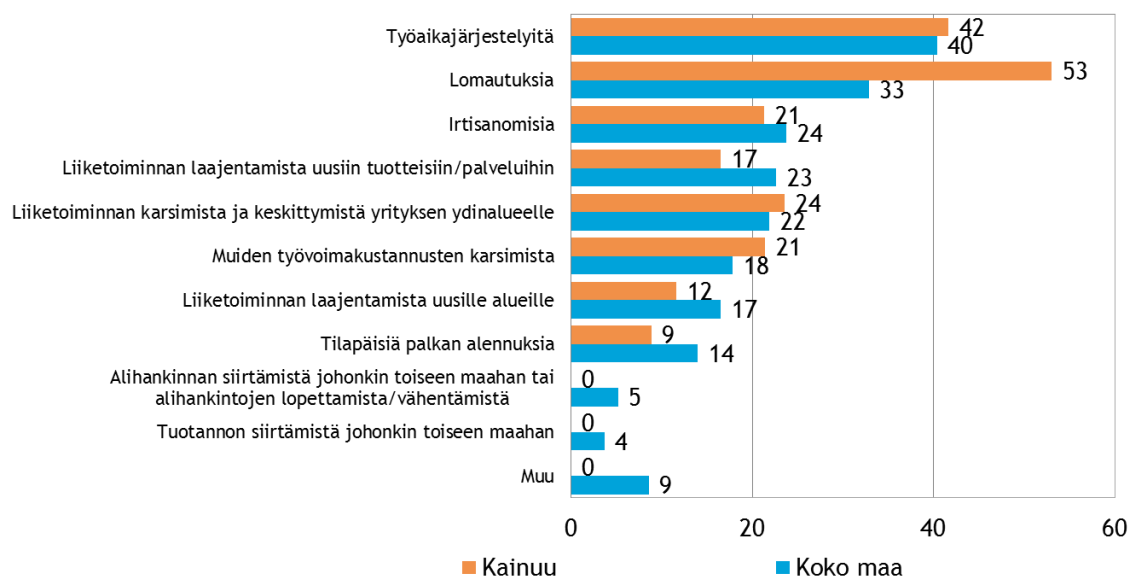
**Taulukko 8. Pk-yritysten tarve sopeuttaa toimintaansa suhdannetilanteen vuoksi, %**

	Ei tarvetta sopeuttaa	Tehnyt sopeuttamistoimia	Suunnittelemassa sopeuttamistoimia
Kainuu	59	34	6
Koko maa	62	28	10

Koko maan pk-yrityksistä noin joka neljäs on ryhtynyt sopeuttamistoimenpiteisiin ja joka kymmenes suunnittelee sopeuttamista nykyisen suhdannetilanteen vuoksi. Kainuun pk-yrityksistä hieman useampi, joka kolmas on jo sopeuttanut toimintaansa, mutta sopeuttamista suunnittelevia on alueella hieman koko maata vähemmän.

Työaikajärjestelyt ja lomautukset ovat koko maan tasolla ja myös alueellisesti yleisimmät toteutetut tai harkinnassa olevat sopeutustoimet. Kainuussa lomautuksia on toteutettu tai suunnitellaan koko maata selvästi enemmän.

**Kuva 11. Pk-yritysten tekemät ja suunnittelemat sopeuttamistoimet, % pk-yrityksistä, jotka ovat tehneet tai suunnittelevat tekevänsä toimia \*/**



\*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

## 9. PK-YRITYSTEN RAHOITUS

Koko maan ja Kainuun pk-yrityksistä noin joka seitsemännellä on ollut maksuvaikeuksia viimeisen kolmen kuukauden aikana. Koko maassa maksuvaikeuksia on kokenut hieman harvempi kuin viime syksynä, alueella lukema on täysin sama kuin syksyllä.

**Taulukko 9. Onko yrityksellänne ollut maksuvaikeuksia viimeisen 3 kuukauden aikana?, %**

	Ei	Kyllä
Kainuu	85	15
Koko maa	84	16

Pk-yritysten pääpankkina on koko maassa joko Osuuspankki (41 %) tai Nordea (33 %). Kainuussa pääpankkina on useimmiten Osuuspankki.

**Taulukko 10. Yrityksen pääpankki, %**

	Kainuu	Koko maa
Nordea	23	33
Osuuspankki	48	41
Paikallisosuuspankki	2	4
Danske Bank	13	7
Säästöpankki	9	8
Handelsbanken	-	2
Muu	6	5

Koko maan ja Kainuun alueen pk-yrityksistä noin puolella on lainaa rahoituslaitoksilta.

**Taulukko 11. Onko yrityksellänne lainaa rahoituslaitoksilta?, %**

	Ei	Kyllä
Kainuu	51	49
Koko maa	54	46

Koko maan pk-yrityksistä 29 % ja alueen pk-yrityksistä 33 % oli ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kuukauden aikana. Koko maassa ulkopuolista rahoitusta ottaneista 65 % on ottanut sitä pankista. Alueella vastaava luku on suurempi, 85 %. Kainuun pk-yrityksissä on otettu koko maata useammin rahoitusta Finnverasta ja harvemmin rahoitusyhtiöstä.

**Taulukko 12. Oletteko ottaneet ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kk:n aikana?, %**

	Ei	Kyllä
Kainuu	67	33
Koko maa	71	29

**Taulukko 13. Mistä olette ottaneet rahoitusta?, %**

	Kainuu	Koko maa
Pankista	85	65
Rahoitusyhtiöstä	8	27
Vakuutusyhtiöstä tai eläkevakuutusyhtiöstä	-	1
Yksityisestä pääomasijoitusyhtiöstä	3	3
Bisnesenkeliltä eli yksityiseltä henkilösijoittajalta	-	6
Finnverasta	28	14
Teokesistä	5	4
ELY-keskuksista	6	3
Pääomasijoituksia Teollisuussijoituksesta tai Finnveran Aloitusrahoitusrahasto Verasta	-	0
Muualta	5	9

Valtaosa koko maan ja alueen pk-yrityksistä ei aio hakea ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana.

**Taulukko 14. Aiotteko ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kk:n aikana?, %**

	Ei	Kyllä
Kainuu	74	26
Koko maa	78	22

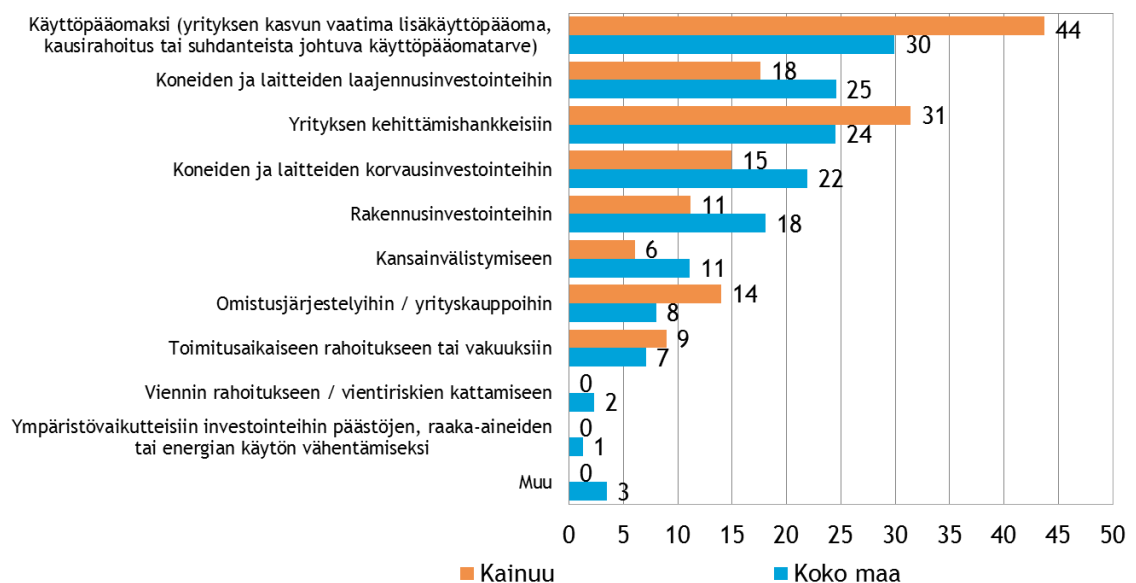
Kainuussa rahoitusta aiotaan hakea koko maata yleisemmin pankista ja Finnverasta ja harvemmin rahoitusyhtiöstä sekä Tekesistä.

**Taulukko 15. Mistä aiotte ottaa ulkopuolista rahoitusta?, %**

	Kainuu	Koko maa
Pankista	84	71
Rahoitusyhtiöstä	16	27
Vakuutusyhtiöstä tai eläkevakuutusyhtiöstä	-	3
Yksityisestä pääomasijoitusyhtiöstä	10	8
Bisnesenkeliltä eli yksityiseltä henkilösijoittajalta	15	10
Finnverasta	35	19
Tekesistä	4	11
ELY-keskuksista	11	9
Pääomasijoituksia Teollisuussijoituksesta tai Finnveran Aloituserahasto Verasta	-	3
Muualta	-	6

Koko maassa ulkopuolista rahoitusta aiotaan käyttää yleisemmin käyttöpääomaksi, koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin sekä yrityksen kehittämishankkeisiin. Kainuussa käyttöpääoma sekä yrityksen kehittämishankkeet ovat selvästi yleisimmät ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitukset.

**Kuva 12. Ulkoisen rahoituksen aiottu käyttötarkoitus, % yrityksistä, jotka aikovat ottaa rahoitusta seuraavan 12kk:n aikana \*/**

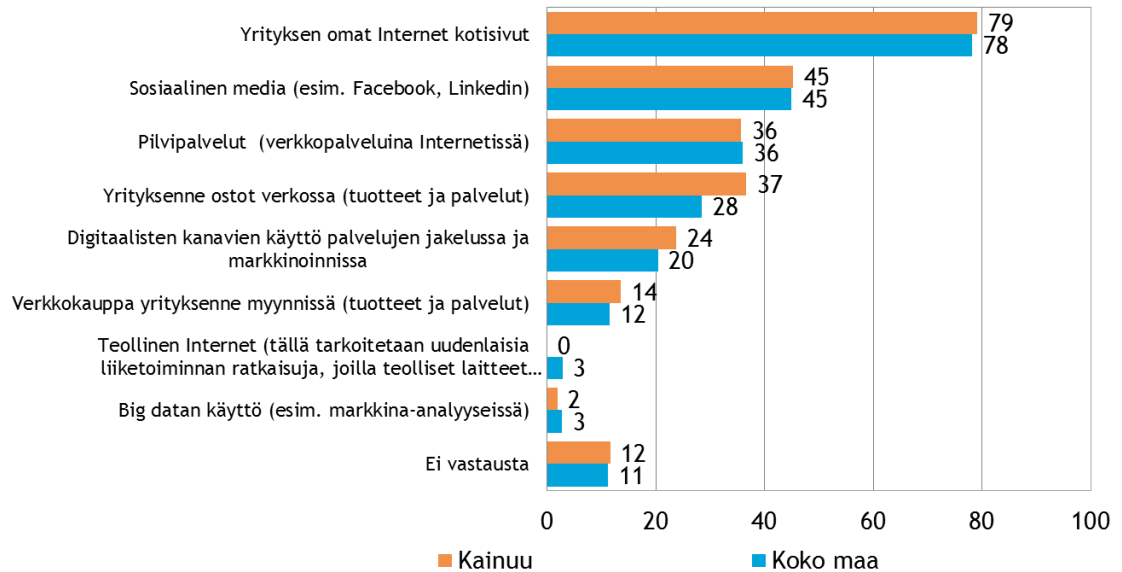


\*/ Vastaajat ovat voineet valita kaksi mielestään tärkeintä vaihtoehtoa.

## 10. DIGITAALISUUS LIIKETOIMINNASSA

Useimmilla koko maan ja Kainuun alueen pk-yrityksistä on omat Internet-kotisivut. Seuraavaksi eniten pk-yritykset hyödyntävät tai käyttävät digitaalisista työkaluis- ta/palveluista liiketoiminnassaan sosiaalista mediaa ja pilvipalveluja.

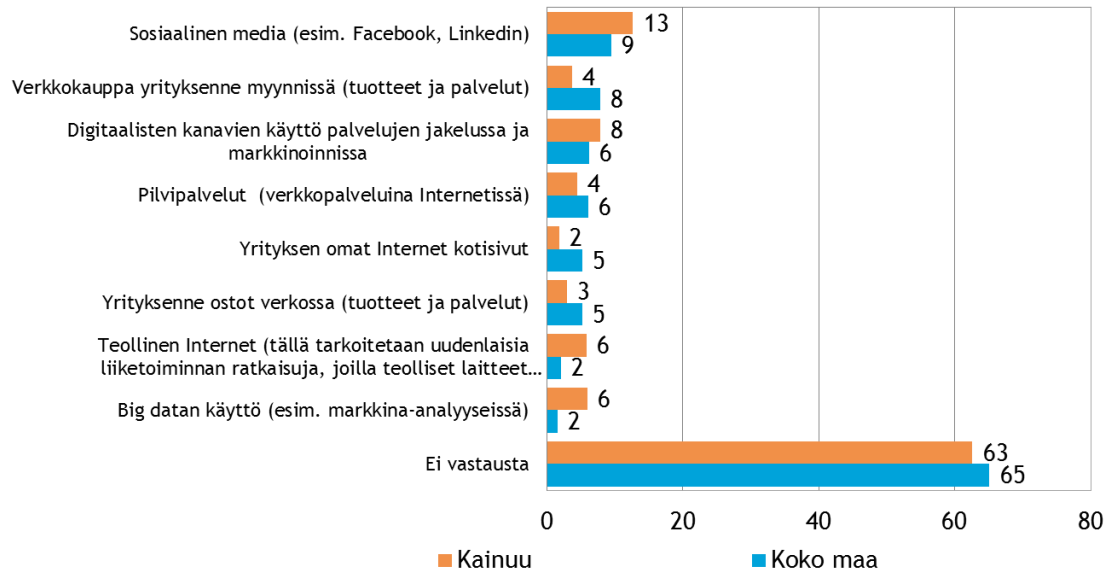
**Kuva 13. Pk-yritysten liiketoiminnassaan hyödyntämät tai käyttämät digitaaliset työkalut ja palvelut, %**



\* / Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

Sosiaalinen media on yleisin digitalisoitumiseen liittyvä työkalu/palvelu, joka pk-yrityksissä aiotaan ottaa käyttöön seuraavien 12 kuukauden aikana. Verkkokaupan käyttöönottoa suunnittelee koko maassa 8 % ja Kainuussa 4 % pk-yrityksistä

**Kuva 14. Digitaaliset työkalut ja palvelut, joita pk-yritykset aikovat ottaa käyttöön seuraavien 12 kk:n aikana**



\*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

## 11. KOTOUTTAMINEN

Kevään 2016 pk-yritysbarometrin otoksessa on koko maassa ulkomaalaistaustaisia yrittäjiä yksi prosentti. Kainuun alueen otoksessa ei ulkomaalaistaustaisia yrittäjiä ole lainkaan.

**Taulukko 16. Ulkomaalaistaustaisten yrittäjien määrä, %**

	Ei	Kyllä
Kainuu	100	0
Koko maa	99	1

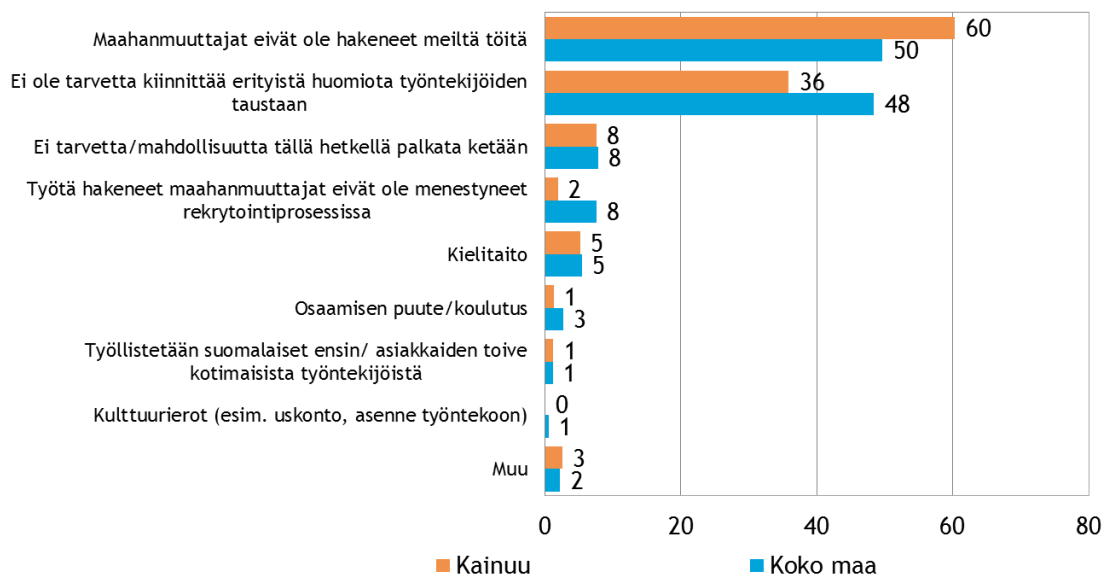
Noin joka kymmenes koko maan pk-yritys ja 3 % alueen pk-yrityksistä on rekrytoinut Suomesta maahanmuuttajia.

**Taulukko 17. Yritykset, joilla on Suomesta rekrytoituja maahanmuuttajia, %**

	Ei	Kyllä
Kainuu	97	3
Koko maa	89	11

Niistä koko maan pk-yrityksistä, joissa ei ole Suomesta rekrytoituja maahanmuuttajia, vajaa puolet sanoo, että heillä ei ole tarvetta kiinnittää erityistä huomiota työntekijän taustaan palkkaamisessa. Kainuun vastaajista näin sanoo reilu kolmasosa. Puolet koko maan ja kolme viidestä alueen pk-yrittäjistä sanoo, että maahanmuuttajat eivät ole hakeneet heidän yrityksestään töitä.

**Kuva 15. Esteet tai haasteet maahanmuuttajien palkkaamisessa?, % \*/**



\*/ Vastaajat ovat voineet valita kaksi mielestään merkittävintä vaihtoehtoa.

**SUOMEN YRITTÄJIEN JA ALUEJÄRJESTÖJEN YHTEYSTIEDOT****SUOMEN YRITTÄJÄT**

Mannerheimintie 76 A, 00250 Helsinki  
PL 999, 00101 Helsinki  
toimisto@yrittajat.fi  
puhelin 09 229 221  
yrittajat.fi

**KAINUUN YRITTÄJÄT**

Valtakatu 51, 53100 Lappeenranta  
yrittajat.fi/etelakarjala  
puhelin 010 470 1100

**ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT**

Alvar Aallon katu 3, 60100 Seinäjoki  
yrittajat.fi/etelapohjanmaa  
puhelin 06 420 5000

**ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT**

Sammonkatu 2, 50130 Mikkeli  
yrittajat.fi/etelasavo  
puhelin 0500 651 312

**HELSINGIN YRITTÄJÄT**

Urho Kekkosen katu 2 C, 00100 Helsinki  
yrittajat.fi/helsinki  
puhelin 050 575 2353

**HÄMEEN YRITTÄJÄT**

Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna  
yrittajat.fi/hame  
puhelin 010 229 0390

**KAINUUN YRITTÄJÄT**

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani  
yrittajat.fi/kainuu  
puhelin 010 387 7870

**KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT**

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola  
yrittajat.fi/keskipohjanmaa  
puhelin 06 831 5292

**KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT**

Lutakonaukio 7, 40100 Jyväskylä  
yrittajat.fi/keskisuomi  
puhelin 010 425 9200

**KYMEN YRITTÄJÄT**

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola  
yrittajat.fi/kymi  
puhelin 05 544 3030

**LAPIN YRITTÄJÄT**

Hallituskatu 26, 2. krs, 96100 Rovaniemi  
yrittajat.fi/lappi  
puhelin 0400 898 200

**PIRKANMAAN YRITTÄJÄT**

Laukontori, Kehräsaari B, 2. krs, 33200 Tampere  
yrittajat.fi/pirkanmaa  
puhelin 03 251 6500

**POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT**

Linnunlahdentie 2, 80110 Joensuu  
yrittajat.fi/pohjoiskarjala  
puhelin 050 367 5194

**POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT**

Isokatu 4, 90100 Oulu  
yrittajat.fi/pohjoispohjanmaa  
puhelin 010 322 1980

**PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT**

Vesijärvenkatu 15, 5. krs, 15140 Lahti  
yrittajat.fi/paijathame  
puhelin 010 322 4300

**PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT**

Innopolli 1, Tekniikantie 12, 02150 Espoo  
yrittajat.fi/paakaupunkiseudunyritykset  
puhelin 010 422 1400

**RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT**

Raastuvankatu 12 - 14 D, 65100 Vaasa  
yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa  
puhelin 06 356 0820

**SATAKUNNAN YRITTÄJÄT**

Isolinnankatu 24, PL 45, 28100 Pori  
yrittajat.fi/satakunta  
puhelin 050 312 9301

**SAVON YRITTÄJÄT**

Asemakatu 22 - 24, 4. krs, 70100 Kuopio  
yrittajat.fi/savo  
puhelin 017 368 0500

**UUDENMAAN YRITTÄJÄT**

Rantakatu 1, 2. krs, 04400 Järvenpää  
yrittajat.fi/uusimaa  
puhelin 010 231 3050

**VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT**

Brahenkatu 20, 20100 Turku  
yrittajat.fi/varsinaissuomi  
puhelin 02 275 7100



## FINNVERA OYJ:N JA TOIMIPISTEIDEN YHTEYSTIEDOT

### PÄÄKONTTORIT

#### HELSINKI

Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki  
vaihe 029 460 11  
finnvera.fi

#### KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

### TOIMIPISTEET

#### HELSINKI

Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki

#### JOENSUU

Länsikatu 15, rak. 3 B, 80110 Joensuu

#### JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä

#### KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani

#### KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

#### LAHTI

Laiturikatu 2, 5. kerros, 15140 Lahti

#### LAPPEENRANTA

Brahenkatu 2, 53100 Lappeenranta

#### MIKKELI

Jääkärintie 10 A, 2. krs, 50100 Mikkeli

#### OULU

Sepänkatu 20, 90100 Oulu

#### PORI

Itäpuisto 7, 5. krs, 28100 Pori

#### ROVANIEMI

Rovakatu 28, 96200 Rovaniemi

#### SEINÄJOKI

Frami D, Tiedekatu 2, 60320 Seinäjoki

#### TAMPERE

Hämeenkatu 9, PL 559, 33101 Tampere

#### TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku

#### VAASA

Virastotalo, Wolffintie 35, 65200 Vaasa

### PIETARIN EDUSTUSTO

#### FINNVERA PLC

Representative Office in St. Petersburg  
Finland House  
Bolshaya Konyushennaya St. 8  
191186 St. Petersburg, Russia

PL 150, 53501 Lappeenranta  
puh. +358 405 088 956

**TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA ELY-KESKUSTEN YHTEYSTIEDOT****TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ**

Aleksanterinkatu 4, 00170 Helsinki  
puhelin 029 506 0000  
tem.fi

**ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS**

Alvar Aallon katu 8, 60100 Seinäjoki  
puhelin 0295 027 500  
ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

**ETELÄ-SAVON ELY-KESKUS**

Jääkärintie 14, 50100 Mikkeli  
puhelin 0295 024 000  
ely-keskus.fi/etela-savo

**HÄMEEN ELY-KESKUS**

Kirkkokatu 12, 15140 Lahti  
**Hämeenlinnan toimipaikka**  
Birger Jaarlin katu 15, 13100 Hämeenlinna  
puhelin 0295 025 000  
ely-keskus.fi/hame

**KAAKKOIS-SUOMEN ELY-KESKUS**

Salpausselänkatu 22, 45100 Kouvola  
**Lappeenrannan toimipaikka**  
Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta  
puhelin 0295 029 000  
ely-keskus.fi/kaakkois-suomi

**KAINUUN ELY-KESKUS**

Kalliokatu 4, 87100 Kajaani  
puhelin 0295 023 500  
ely-keskus.fi/kainuu

**KESKI-SUOMEN ELY-KESKUS**

Gygnaeuksenkatu 1, 40100 Jyväskylä  
puhelin 0295 024 500  
ely-keskus.fi/keski-suomi

**LAPIN ELY-KESKUS**

Hallituskatu 3 B, 96100 Rovaniemi  
**Kemin toimipaikka**  
Asemakatu 19, 94100 Kemi  
puhelin 0295 037 000  
ely-keskus.fi/lappi

**PIRKANMAAN ELY-KESKUS**

Pellavatehtaankatu 25, 33100 Tampere  
Yliopistonkatu 38 (Attila), 33100 Tampere  
puhelin 0295 036 000  
ely-keskus.fi/pirkanmaa

**POHJANMAAN ELY-KESKUS**

Wolffintie 35 B, 5. krs, 65200 Vaasa  
**Kokkolan toimipaikka**  
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola  
puhelin 0295 028 500  
ely-keskus.fi/pohjanmaa

**POHJOIS-KARJALAN ELY-KESKUS**

Kauppakatu 40 B, 80100 Joensuu  
puhelin 0295 026 000  
ely-keskus.fi/pohjois-karjala

**POHJOIS-POHJANMAAN ELY-KESKUS**

Veteraaninkatu 1, 90100 Oulu  
puhelin 0295 038 000  
ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa

**POHJOIS-SAVON ELY-KESKUS**

Kallanranta 11, 70100 Kuopio  
puhelin 0295 026 500  
ely-keskus.fi/pohjois-savo

**SATAKUNNAN ELY-KESKUS**

Valtakatu 12 B, 28100 Pori  
puhelin 0295 022 000  
ely-keskus.fi/satakunta

**UUDENMAAN ELY-KESKUS**

Opastinsilta 12 B, 5. krs, 00520 Helsinki  
puhelin 0295 021 000  
ely-keskus.fi/uusimaa

**VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS**

Itsenäisyydenaukio 2, 20800 Turku  
puhelin 0295 022 500  
ely-keskus.fi/varsinais-suomi

